N°. 29. 1853.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

WOENSDAG 29 JUNIJ.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. van HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

BERIGT.

Ofschoon thans *zesmaal* in plaats van *driemaal* 's weeks verschijnende, wordt de prijs der Courant *niet verdubbeld.*

De verhooging, die de abonnements-prijs van 1 Julij e. k. ondergaat, is slechts geëvenredigd aan de meerdere uitgaven voor zegel, papier en porto's.

Die prijs was per 3 maanden voor 's Gravenhage ƒ 3, voor de overige steden des Rijks ƒ 3,50. Thans is die prijs vastgesteld:

VOOR 'S GRAVENHAGE op . . . . ƒ 4,50.
VOOR DE OVERIGE STEDEN DES RIJKS op - 5.00.

Tot 1 Julij ontvangen al onze geabbonneerden de Courant tot den vorigen prijs. Hen, die vóór 1 Julij hun abonnement niet hebben opgezegd, blijven wij als geabbonneerden voor het volgende kwartaal beschouwen.

De Grondwet is door het geheele land in *aanzienlijken* getale verspreid. Overal wordt die Courant gelezen.

De Uitgevers vestigen derhalve de aandacht op den goedkoopen prijs, waarvoor ADVERTENTIEN geplaatst worden.

Berigten van geboorte, huwelijk en overlijden zullen gratis in het dagblad «DE INDIËR» worden overgenomen.

JOH. NOMAN EN ZOON.

Het adres der Tweede Kamer en het Ministerie.

II.

De illusiën, die het Ministerie zich omtrent de strekking van het adres gemaakt heeft, maar bovenal ten aanzien van vele der redevoeringen, die bij deze gelegenheid zijn gehouden, zijn zóó verbazend stout, — bijkans, zeiden wij, kinderlijk naïf, — dat, wist men niet beter, men die zou kunnen brengen op rekening van de onervarenheid des ministers van Binnenlandsche Zaken, aan wien voor alsnog droombeelden van ministeriëel geluk mogen vergeven worden.

Maar de heeren DONKER CURTIUS en VAN HALL zijn te zeer bekend met het parlementaire leven, dan dat men aan kinderlijk naïve overschatting van hetgeen bedoeld en gesproken wordt, wat hen betreft, zou kunnen denken. De illusiën, die zij zich scheppen, zijn veeleer de voorwerpen, waarmede de Heer VAN HALL de goocheltoeren volbrengt, die door zijn vriend, den Heer BAUD, zoo meesterlijk zijn beschreven. Die illusiën zijn het middel, waarop juist de Heer GROEN VAN PRINSTERER wees, toen hij zeide: «Wilt gij de *ergste nederlaag* als *overwinning* doen beschouwen?»

Van tweeërlei aard zijn de illussiën van den Heer VAN HALL: dus ook van het Ministerie; want tot dus ver is eene «regt aandoenlijke» homogeniteit bemerkbaar.

Om aan te toonen, dat men bij uitstek als Minister «*nationaal*» is, als men *zwijgt*, nadat men eene «*nationale troonrede*» heeft gelegd in den mond des Konings (die echter door vele leden der beide Kamers, die het woord voerden, en door al de organen der openbare meening geschetst is als een «*ongewonen*» toon te hebben aangeslagen en op nieuw de weêrklank van één *gedeelte*, niet van de *geheele Natie* te zijn geweest), zegt de Heer VAN HALL:

«Het Ministerie kon dit gemakkelijk doen (namelijk «*nationaal* zijn, door te *zwijgen*), omdat in het «geheele adres en tot nog toe in de geheele dis«cussie *geen enkel woord is gevallen, dat aan het «Ministerie onaangenaam zou zijn*; omdat in het «geheele adres — sommigen, die het Ministerie «wel willen, (dus het zijn maar *sommigen*, die den «Heer VAN HALL willen?) mogen dan ook al meenen, «dat eene enkele uitdrukking sterker had kunnen «zijn geaccentueerd — omdat, zeg ik, in het geheele «adres doorstraalt een geest van *welwillendheid*, «een wensch tot *ondersteuning*, eene VERKLARING — «in § 7 — van VERTROUWEN, waarmede het Mi«nisterie *volkomen* tevreden is.»

De illusiën, die het Ministerie zich heeft voorgetooverd, om eigenlijk een pijnlijk gevoel te onderdrukken, en de «wonde» te verbergen, welke juist de geleden *nederlagen* hadden toegebragt, komen alzoo daarop neder:

Dat in de geheele discussie, evenmin als in het adres, één enkel woord is gevallen, dat het Ministerie onaangenaam zou zijn;

Dat de Tweede Kamer zelf eene VERKLARING VAN VERTROUWEN had uitgesproken, waarmede het Ministerie *volkomen* tevreden is!!

Laat ons eens even nagaan, wat zoo al gezegd is, juist door de vrienden van het Ministerie, het- [illegible] kon aanleiding geven, «op nationale wijs te zwijgen», en zoo «volkomen tevreden» te zijn.

De Heer BOSSCHA vond in de Troonrede «de «uitdrukking van een opgewekt gevoel, gelijk in «eene Troonrede niet gewoon is.» De Kamer, zeide de Heer BOSSCHA, moest anders handelen. Zij vertegenwoordigt *de geheele Natie*, «niet alleen «de duizenden, die zich aan den Koning, als in «hun nationaal gevoel geschokt, hebben gewend, «maar ook andere duizenden, die in hun gods«dienstig gevoel gestreeld zijn geworden door het«geen het voorwerp was van de bekommering van «die eerste duizenden.» De Heer BOSSCHA verklaarde alzoo, dat de Troonrede niet was «*nationaal*», dat wil zeggen, niet was de uitdrukking *der Natie*, maar alleen de uitdrukking *van eenige duizenden*. De Heer BOSSCHA gaat evenwel nog verder: hij qualificeert «de uitdrukking van het «opgewekt gevoel, gelijk in eene Troonrede niet «gewoon is.» — «Had de Commissie — aldus «zegt hij — u aangeboden een ontwerp, dat aan «den gloed der Koninklijke toespraak gelijk was «of daaraan nabijkwam.... *zij meent, dat zij* «NIET EERLIJK *zou gehandeld hebben.*» Dus de Commissie van het adres meende, dat zij *niet eerlijk* zou gehandeld hebben, zoodra zij slechts nabij kwam aan «de uitdrukking van het opgewekte gevoel», in de Troonrede aanwezig, en waarvan elk woord door den Heer VAN HALL voor zijne rekening is genomen. Wij kunnen niet inzien, dat men zeggen kan: «Ik dank u voor uwe *welwillendheid*, voor uwe *ondersteuning*», als men hoort verklaren, «ik zou *niet eerlyk* handelen als ik uw voorbeeld volgde.» Als de Heer VAN HALL er niet te veel belang bij gehad had, om te doen gelooven, dat alles *welwillendheid* en alles *ondersteuning* ademde: hij had behooren krachtig op te komen tegen de niet alleen *onaangename*, maar zelfs gewigtige beschuldiging, dat hij in de Troonrede iets zou hebben gesteld, waarvan de navolging «*niet eerlijk*» zou kunnen heeten.

De Heer BOSSCHA heeft evenwel nog meer gezegd, waartegen ieder ander Ministerie zou geprotesteerd hebben, maar dat voor den Heer VAN HALL «*aangenaam*» was. Verklarende wat de bedoeling der Commissie was geweest, bij hare voordragt van het zoogenaamde politieke moment in het adres, zeide de Heer BOSSCHA, dat het wijzen op de Grondwet geschiedde «is het ook juist niet «om *achterdochtige gemoederen* gerust te stellen», dan toch: «uit de volheid van hare begeerte om met eenigen nadruk» te wijzen op de Grondwet als het middenpunt, waarom zich de werkzaamheden der Kamer moeten bewegen. Geheel expres, om achterdochtige gemoederen gerust te stellen, was wel niet op de Grondwet gewezen, maar ook *dàt* meende men te moeten doen, al is het dan ook *en passant*; en met de «volheid van hare begeerte» was het, om «met eenigen nadruk» te wijzen op die Grondwet, die het Ministerie *motu proprio* verklaarde niet te willen aantasten: zoodanig was het overtuigd, dat het «nationaal gevoel» daarvoor vreesde. De Commissie van het adres en de Kamer, die de § later aannam, schenen het dan ook niet zoo geheel onnoodig te achten, nog eens eventjes, «*met nadruk*» op die Grondwet te wijzen. Wanneer dat nu «welwillendheid», «ondersteuning», verklaring van «vertrouwen» moet beteekenen, dan weten wij niet hoe men, in beleefde vormen, «voorzigtige terughoudendheid», «onzijdigheid», «wantrouwen» zal moeten inkleeden.

[illegible] het Ministerie — [illegible] Heer VAN HALL, nog veel sterker dan de Heer BOSSCHA zijne «welwillendheid», «ondersteuning» en zijn «vertrouwen» uit. Hij was er verbaasd over, dat het Ministerie «op eene zoo sterk ge«kleurde, op eene zoo warme toespraak, zich te «vreden zou stellen met een antwoord *zonder kleur*, «*zonder warmte*.» De Heer VAN LENNEP kon niet regt vatten, wat de Tweede Kamer eigenlijk kwam doen: hetgeen neêrkwam op de vraag, aan het Ministerie-zelf: «Wat zijt *gij* komen doen?» Het kwam den Heer VAN LENNEP ondenkbaar voor, dat deze *buitengewone* zitting zou zijn bijeengeroepen, om eenige wetjes aan te nemen, die niets beteekenden. Naturalisatie-wetten, overschrijvingen van posten van begrooting, indiening van wetten door het vorige Ministerie gereed gemaakt, schijnen ook ons niet toe, eene buitengewone zitting zoo hoog noodzakelijk te maken. Als er dus ééne reden was, die de noodzakelijkheid moest bewijzen van deze zitting, dan was het, naar de meening van den Heer VAN LENNEP, om aan het Ministerie de zekerheid te geven, «of het al dan niet het *vertrouwen* van de Kamer bezit.»

De Heer VAN LENNEP heeft dus «welwillend», «ondersteunend» en met «vertrouwen» verklaard, dat hij niet wist wat de Kamer eigenlijk kwam doen, dus ook, waarom het Ministerie daar was gezeten. Maar, zeide die heer, — de Kamer moest verklaren of zij vertrouwen stelde in het Ministerie; dat vertrouwen behoorde in het adres te worden uitgesproken. De Heer VAN LENNEP zag evenwel in dat adres «*geene adhaesie, geen het minste bewijs van goedkeuring*»; en dat was zóó waar, dat de Heer VAN LENNEP zich «met dankbaarheid» verklaarde voor het amendement van den Heer ELOUT, omdat daarin althans het woordje «*dankbaarheid*» voorkwam; «uit welk woord, *hoe weinig het ook uitdrukt*, «men dan althans *eenigzins* zal kunnen opmaken, «dat de Kamer hare adhaesie schenkt aan het nieuwe Ministerie.» Maar dat woordje «dankbaarheid» van den Heer ELOUT werd met 38 tegen 19 [illegible] verworpen. Is dat nu een blijk van [illegible] «heid», van «ondersteuning», van [illegible] als de Tweede Kamer met 38 tegen 19 stemmen

verklaart: « wij willen zelfs het woordje *dankbaar-* «*heid* niet; want *hoe weinig* het *ook uitdrukt*, men «zou daaruit althans *eenigszins* kunnen opmaken, dat «de Kamer hare adhaesie schenkt aan het nieuwe «Ministerie!»

De Heer DE KEMPENAER verklaarde rondweg, dat de Kamer niet *geroepen* was, «om het Ministerie «goed of af te keuren.» Hij achtte dit voorbarig; men moest zijn oordeel opschorten: «tot dat wij «het programma van het Ministerie ten uitvoer zien «leggen.» Is dat «welwillendheid», «ondersteuning», «vertrouwen» of is dat «wantrouwen»? Maar geheel onomwonden sprak de heer DE KEMPENAER, toen de heer VAN DER BRUGGHEN zijn zoogenoemd politiek moment, in een amendement geformuleerd, had toegelicht, waaruit blijken moest, dat dit amendement zou strekken om te verklaren, «dat de Kamer vertrouwen stelde in het Ministerie.» Ofschoon aanvankelijk geneigd, om het amendement aan te nemen, verklaarde de heer DE KEMPENAER dat hij er *tegen* zou stemmen; «wegens den zin en de strekking, die daaraan in deze Kamer was gegeven.» Als dat niet een *onaangenaam* woord was voor het Ministerie, dan weten wij niet langer, wat daaronder behoort verstaan te worden.

Ook de Heer STORM VAN 'S GRAVESANDE liet van «welwillendheid», «ondersteuning» en «vertrouwen» niets hooren. «Ik zal — zeide hij — de «optreding van de nieuwe Ministers volstrekt niet «af- of goedkeuren, maar hunne *daden afwachten*, «en dan zal het van die daden afhangen, of ik «mijne stem vóór of tegen zal uitbrengen.» Alweder geen aangenaam woord; alweder reserves, door een billijk wantrouwen geregtvaardigd.

En hoe heeft de Heer GROEN VAN PRINSTERER, wiens partij, volgens *de Nederlander*, het Ministerie op het kussen heeft gebragt, zich omtrent dat Ministerie uitgelaten?

«Van *het Ministerie* durf ik geen ondersteuning, «hoe natuurlijk die vraag misschien zijn zou, vragen. Ik heb voor die huivering drie redenen. «Na eene *nationale* troonrede, schijnt het Ministerie, bij het adres, meer *neutraal* te willen zijn. «Na den afloop der verkiezingen, schijnt het Ministerie *minder dan vóór dat zij plaats moesten «hebben*, tot inlichtingen geneigd. Eindelijk, het «geen reeds door het geachte lid uit Steenwijk, «(den Heer VAN LYNDEN) is opgemerkt: het Ministerie zal *met weinig* vergenoegd zijn. Indien het «mij betaamde, eene aanmerking aan het Ministerie «te onderwerpen, zou het de vraag zijn: of het «niet (hoe nuttig de taktiek in andere opzigten «kan zijn) ter ontmoediging van medestanders, en «*ter voorbereiding van de nederlaag* kan strekken, «wanneer men, reeds vooraf, de verzekering geeft, «dat *ook de ergste nederlaag* als *overwinning* zal «worden beschouwd?»

Kon wel ooit op scherper toon (gelijk de Heer VAN HALL zich uitdrukte,) «de staatsman, de oude «vriend gekwetst worden?»

Kon ooit beter in het licht worden gesteld, dat het Ministerie vóór de verkiezingen alleropenhartigst was, en nu een onverklaarbaar stilzwijgen blijft in acht nemen?

Kon ooit met meer klem, reeds nu, op den naderenden val worden gewezen?

Kon men wel, op meer bijtenden toon, doen gevoelen, dat het Ministerie zóó zwak stond, dat het zich *met weinig* moet vergenoegen?

Kon men duidelijker zeggen: gij schept u illusien, zoo zelfs, dat gij de *ergste nederlaag* gaat beschouwen als eene *overwinning?*

Is dat de «welwillendheid» de «ondersteuning» de verklaring van «vertrouwen», die de Heer VAN HALL heeft gevonden in elk woord van het *adres*, in elk woord van de *discussie?*

De vrienden van het Ministerie antwoorden, door hunne amendementen, *neen*.

De groote meerderheid der Tweede Kamer zegt, door verwerping dier amendementen, *neen*.

De Heer VAN HALL alléén zegt; *ja!*

Als een krachtig bewijs, dat het Ministerie inderdaad reden heeft "volkomen tevreden" te zijn over *elk woord* van het adres der Tweede Kamer, en over elk woord van de *discussie*, dáár gevoerd, deelen wij hier de meening mede van *de Nederlander*, die, na den afloop der verkiezingen, heeft verklaard, dat de vrienden van den Heer GROEN het Ministerie hebben tot stand gebragt:

«Niets is er in het *Adres van Antwoord*, hetgeen, òf met «den ernst der omstandigheden, òf met het gewigt der politieke «vraagstukken, die aan de orde van den dag zijn, òf met de «gespannen verwachting der natie, òf met de vaderlandsche «toespraak van den Koning, overeenkomt.

«De gedachte-wisseling heeft bestaan in een behendig ontwijken van al hetgeen door onze vrienden ter sprake gebragt «werd.

«Het Ministerie is zeer te vreden.»

En verder leest men in *de Nederlander*:

«Maar wat zullen de *kiezers* nu wel zeggen, die getoond «hebben de omstandigheden te waardeeren? Zal *de natie* te «vreden zijn over hare vertegenwoordigers?

«Nog op eenige andere punten wensch ik van U inlichting «te ontvangen. *Hoe kwam het, dat het Ministerie zoo te «vreden scheen met dat bleek adres?* Zou de verklaring «van beginselen van 26 April ook ingetrokken zijn? Er «werd van gemompeld op de tribune. Was die zoogenaamde «neutrale houding overeenkomstig met de waardigheid van «de nieuwe raadslieden der Kroon?»

Het *Handelsblad*, in zijn n°. van heden het *adres van antwoord der Tweede Kamer* beoordeelende, drukt aldus zijne meening uit:

«De Kamer zegt in haar adres volstrekt niet, dat zij 's Konings bezorgdheid voor de regten en vrijheden der onderdanen deelt of gegrond acht. Zij geeft geen weêrklank op de veel beteekenende uitdrukking der Troonrede, dat de Koning zich thans omringd heeft van raadslieden «die zijn vertrouwen bezitten.» Zij erkent nog niet, dat er eene wet noodig zij, om de regeering in staat te stellen, de pligten te kunnen vervullen, welke haar door het VIde Hoofdstuk der Grondwet (van de Godsdienst) zijn opgelegd. Zij zegt slechts bereid te zijn, mede te werken ter voorziening in hetgeen er *blijken mogt* te ontbreken aan den toestand, waarin de staat aan *alle* kerkgenootschappen *gelijke bescherming verleenen en hunne vrijheid en zelfstandigheid handhaven* kan. Terwijl de Troonrede de nog ontbrekende organieke wetten eenigermate scheen te vergeten, verklaart de Kamer, dat zij tot de *verdere ontwikkeling* onzer volkskrachten, zoowel als *onzer staatsinstellingen* gaarne zal bijdragen, *door mede te werken tot verordeningen over de onderwerpen die, naar de voorschriften der Grondwet, wettelijke voorziening vereischen.*» De Kamer eindelijk wenscht tot versterking van de kracht onzer staatsinrigting, gelijk van den band die Nederland en Oranje verbindt, mede te werken «*in overeenstemming met de Grondwet wier handhaving onze eerste pligt is.*»

«Hoe weinig sympathie echter het geheele adres, ondanks deze en andere veelbeteekenende en prijzenswaardige uitdrukkingen, moge verdienen, het ontleent inderdaad eene *hoogere waarde* aan de vergelijking met hetgeen de groene partij in de Kamer er van heeft willen maken.»

Na al de manoeuvres van die groene partij te hebben in het licht gesteld, laat er het *Handelsblad* dan op volgen:

Bovenal echter vestigen wij de aandacht op de meerdere of mindere ontevredenheid met het tegenwoordig Ministerie, die nu reeds bij de groenianen en andere anti-katholieken doorstraalt. Men kan het niet verduren, dat het Ministerie niet tegen de strekking van het adres is opgekomen. Men verwijt het ministerie nu reeds, dat het, na den afloop der verkiezingen, minder geneigdheid toont tot het geven van inlichtingen. Men verklaart zich ongeduldig, om den inhoud te vernemen der bij de Troonrede toegezegde Wet en wat dies meer zij.

De minister van Binnenl. Zaken, de Heer van Reenen, schijnt zich nog niet, even gelijk zijn voorganger, de Heer Thorbecke, geroepen te gevoelen, met den Heer Groen, in het strijdperk te treden, of met hem in geestigen kwinkslagen te wedijveren. Het lnidt eenigzins vreemd, bij onderwerpen, die bij uitnemendheid de binnenlandsche politiek betroffen, den minister van buitenl. zaken, den Heer van Hall, het woord te zien voeren; doch ook deze schijnt niet gezind, zich op den duur met den Heer Groen te meten, althans hij zegt, dat, mogt hij nu of dan in gevoelen met den Heer Groen verschillen, hij toch niet telkens zal opstaan om den spreker te beantwoorden, «al mogt deze op den hem eigen geestigen trant welligt den staatsman of soms den ouden vriend (?) eenigzins kwetsen.»

De *Echo Universel* van heden zegt o. a. het navolgende van het adres der Tweede Kamer in antwoord op de Troonrede:

"Het adres van antwoord op de Troonrede van de Tweede Kamer is, zonder juist in zoo bepaald behoudenden zin te zijn gesteld, als dat van de Eerste Kamer, echter zeer belangrijk. De commissie heeft, de verschillende kleuren en schakeringen in aanmerking nemende, waaruit de nieuwe Kamer bestaat, een stuk ontworpen, waarmede de meerderheid zich zou kunnen vereenigen; en ten einde dit doel te kunnen bereiken, heeft zij noodzakelijk moeten vermijden een weêrklank van de Troonrede te geven. Dit geeft aan het adres eene wezentlijke beteekenis. De Kamer geeft dus duidelijk aan het kabinet te kennen, dat noch dit gouvernement noch de wetgevende magt de uitdrukkking van den wil van *een gedeelte der Natie* zijn moet; en dat de strekking van de Troonrede, wel verre van bevrediging te bevorderen, slechts een vermetele stap te meer was, zoodat *zelfs de nieuwe Kamer* teruggedeinsd is voor de verantwoordelijkheid van die strekking.

"Er is wel eene enkele zinsnede in het adres, die eene zekere ondersteuning aan het kabinet *schijnt* te beloven; maar die ondersteuning wordt inderdaad slechts *voorwaardelijk* toegezegd. Zoo zegt § 7: "De werkzaamheden, die ons wachten, zullen, *naar wij wenschen*, het bewijs geven van wederkeerig vertrouwen tusschen de Regering en de volksvertegenwoordiging."

"Om nu den aard van dit vertrouwen wel te begrijpen, moet men die regels in verband brengen met de voorgaanden paragraaf, luidende: "Tot de verdere ontwikkeling onzer volkskrachten zoowel als onzer "Staatsinstellingen zullen wij gaarne bijdragen, door "mede te werken tot verordeningen over de onderwerpen "die, naar de voorschriften der Grondwet, wettelijke "voorziening vereischen."

"Men zal zich herinneren, dat er in de Troonrede geene sprake was *van eenige organieke wet*. De Kamer maakt dus haar vertrouwen *afhankelijk* van de *toekomstige staatkunde* van het Kabinet. Maar zij beschouwt dat wederkeerige vertrouwen als eene dringende noodzakelijkheid en daarom voegt zij er bij: "In *dat* vertrouwen, Sire, Uwe Majesteit is er van overtuigd, "ligt de kracht onzer staatsinrigting." Dat wil zeggen dat zonder een *aaneengesloten getal stemmen*, geen constitutioneel gouvernement mogelijk is; en dat het gouvernement eerst moet *trachten* eene parlementaire meerderheid te verkrijgen; want indien het gouvernement reeds nu daarop kon rekenen, dan zou het adres van antwoord een bloote weêrklank van de Troonrede zijn geweest.

"De Groeniaansche partij heeft die waarheid zonneklaar doen uitkomen. Die partij heeft het ministeriële programma en de Troonrede toegejuicht. De laatste vooral, heeft die partij in verrukking gebragt. In de Kamer hebben al hare woordvoerders het adres bestreden, omdat het de onvoorzigtige woorden niet *teruggaf*, die het Ministerie in den mond van het Doorluchtige Hoofd van den Staat gelegd heeft, terwijl de meerderheid van de Tweede Kamer hare goedkeuring aan een adres heeft gehecht, dat hen niet bevredigt, die luidkeels de Troonrede hebben toegejuicht. Blijkt het dan niet duidelijk, dat het Ministerie, wat men er ook van zeggen moge, *eigenlijk slechts de zoogenaamde anti-revolutionnaire fractie voor zich had*, en dat de meerderheid de vermetelheid van het Ministerie *afkeurt*, zonder dat zij daarom de gelegenheid heeft willen afsnijden, dat het Kabinet in het vervolg het vertrouwen der Volksvertegenwoordiging verdiene?"

Buitenland.

ENGELAND.

Er hebben in het graafschap Wales ernstige ongeregeldheden plaats gehad, ten gevolge van den haat, dien de arbeiders daar te lande de Iersche werklieden toedragen. Er was een der eersten bij een twist in eene kroeg ongelukkig gedood; waarop de Ieren allerwege vervolgd werden; eene menigte van wel 3000 personen was tegen deze op de been gekomen, en men rekent dat wel een hondertal lieden over en weder buiten staat is gebragt van te werken. De tusschenkomst der constabels is, tot handhaving van de rust, noodig geweest.

FRANKRIJK.

De aandacht wordt hier thans van het Oostersche vraagstuk afgeleid door bekommeringen van geheel anderen aard. De tijdingen, uit verschillende gedeelten des lands ontvangen, luiden eenigzins verontrustende voor den staat der te velde staande gewassen, die door den zwaren regen en de overstroomingen zeer geleden hebben. Dien ten gevolge zijn de graanprijzen reeds gestegen, en werkt dit op de prijzen der overige levensmiddelen, vooral in de hoofdstad.

BELGIË.

De Kroonprins en Kroonprinses van Pruissen zijn te Brussel aangekomen op het doorreize naar Londen, alwaar zij getuigen bij den doop van den jonggeboren Prins zullen zijn. Z. M. Koning Leopold heeft HH. ontvangen; na een kort verwijl zijn zij naar Londen vertrokken.

— Men heeft besloten, het Raadhuis van Brussel te vergrooten.

DENEMARKEN.

Gelijk men naar de aanvankelijke stemmingen verwachten mogt, heeft de Rijksdag bij de derde en bepaalde stemming over de koninklijke boodschap nopens de erfopvolging, met overgroote meerderheid, (119 stemmen tegen 10) hare goedkeuring daaraan gehecht. Aldus is het belangrijke vraagstuk van de Deensche troonopvolging, dat tot zoo vele moeijelijkheden en bloedvergieting aanleiding heeft gegeven, voor goed beslist.

SPANJE.

Het schijnt dat de aftreding van den hoogbegaafden minister Bermudez de Castro het gevolg is geweest van de weigering van het hoofd des bewinds, generaal Lersundi, om de zaak van den noordelijken spoorweg tot een spoedig einde te brengen, den generaal Narvaez in Spanje te doen terug keeren en de Cortez, op

een nader vast te stellen tijdstip, weder te doen bijeenkomen. Men verwacht dat de heeren Pastor en Moyano, staatkundige vrienden des heeren Bermudez nu ook eerlang uit het bewind zullen treden.

TURKIJE.

Er zijn geene nadere berigten uit het Oosten, dan die gister zijn medegedeeld. Men vleit zich te Parijs en elders nog altijd met het behoud des vredes, ofschoon de benoeming van den franschen vice-admiraal Bruat tot bevelhebber over het eskader, dat in den Westelijken Oceaan moet kruissen, zoodanig wordt opgevat dat de Fransche regering op alle mogelijke gebeurtenissen gevat wil zijn. Ook de geduchte Britsche vloot, die thans voor Portsmouth ligt, zal welligt een krijgstogt ondernemen; althans zij wordt voor vier maanden van leeftogt voorzien.

— Reeds vroeger is gesproken over den firman der Porte, die aan al de Christen-kerken in het Rijk, hare voorregten en de vrije uitoefening harer eeredienst bestendigt. Eenige merkwaardige zinsneden uit dien firman luiden aldus:

„Dien ten gevolge is het Mijn wensch, dat de bijzondere voorregten der kerken en kloosters in het Rijk steeds ongeschonden blijven, gelijk ook die, welke zijn toegekend aan de goederen, eigendommen en kerkelijke plaatsen, tot die kerken en kloosters behoorende. Alzoo worden de regten en vrijdommen, die aan de tempels zijn geschonken, de daarmede overeenkomende voorregten en concessiën, vermeld in de *berats*, welke de oude bepalingen voor de patriarchen en hunne plaatsvervangers behelzen, alsmede de voorregten, vrijdommen en concessiën, die Mijne doorluchtige voorvaderen aan de geestelijken, mijne getrouwe onderdanen, hebben toegestaan, en die Ik bekrachtigd heb, op nieuw door mij bevestigd.

„Daar deze beschikkingen blijken eene goede werking te hebben uitgeoefend en van onbetwistbaar nut te zijn geweest, wensch ik zekere misbruiken af te schaffen, die, hetzij door nalatigheid, hetzij door achteloosheid, daarin ongevoelig zijn ingeslopen, als ook te verhinderen dat die in het vervolg weder mogten gebeuren.

„Derhalve heb Ik deze stellige en regtvaardige beschikking uitgevaardigd, om zich daarnaar als een rigtsnoer te gedragen; terwijl al wie daarmede in strijd handelt, mijne Keizerlijke gramschap zal ondervinden. De overheden zullen mededeeling ontvangen van het tegenwoordig besluit, zoo mede de patriarch, enz., ten einde zich er naar te kunnen regelen. Bij elke overtreding der thans gemaakte bepalingen, moet onmiddellijk daarvan aan onze Verhevene Porte worden kennis gegeven.„

(Deze firman is uitgevaardigd den 6 Junij van het jaar 1853, volgens de Mahom. tijdrekening 1269.)

— De graaf van Nesselrode, wiens komst te Londen tot zoo vele gissingen aanleiding heeft gegeven, is reeds weder naar Petersburg vertrokken.

— Men hield het (den 24 Junij) te Weenen voor stellig, dat de Russen, na de weigering van het Russische ultimatum door de Porte, de Donau-vorstendommen zouden bezetten, ofschoon men daaraan nog geene oorlogzuchtige strekking wilde geven. Zeker schijnt het ook, dat die bezetting niet vóór den 1 Julij, en na bepaalden last uit Petersburg, zal plaats hebben.

— Wij deelen hieronder, uit de „Nachrichten„ van O. Hübner eene statistieke tabel mede over den handel tusschen Turkije en de afzonderlijke groote Europesche Staten, Rusland daaronder begrepen, doch stellen tevens op den voorgrond, dat aan deze cijfers niet dan eene betrekkelijke waarde kan worden toegekend.

De handel van Turkije en daartoe behoorende landen, met de groote Staten van Europa was in 1850, voor zooverre de cijfers bekend zijn, als volgt:

	Waarde van den invoer in de Turksche landen. Thaler.	Waarde van den uitvoer uit de Turksche landen. Thaler.	Totaal Thaler.
Engeland	26,895,160	29,963,772	56,798,932
Oostenrijk	22,515,333	22,058,667	44,574,000
Frankrijk	11,256,000	17,027,420	28,283,420
Rusland	7,479,484	5,434,418	12,913,902

Betrekkelijk Pruissen en het Tolverbond bestaan in het geheel geene opgaven, waarop eenige staat is te maken, doch men kan ze min of meer afleiden uit den in- en uitvoer van Bremen en Hamburg, welke Hübner ook mededeelt, en uit den doorvoor van goederen, welke van Noord- en Zuid-Duitschland door Oostenrijk naar Turkije heeft plaats gehad. Die cijfers geven voor 1850 den volgenden uitslag:

	Waarde van den invoer in de Turk. land. Thaler.	Waarde van den uitvoer uit de Turk. land. Thaler.	Totaal Thaler.
Bremen	5,635	70,601	76,236
Hamburg	57,105	694,490	752,045
Zuid-Duitschland [Doorv. d. Oostenrijk]	952,667	830,669	1,783,333
Pruissen en Saxen [Doorv. d. Oostenrijk]	5,456,667	605,333	6,062,000
N.-en W.-Duitschland	6,472,074	2,201.540	8,673,614

Wij maken er voorts opmerkzaam op, dat deze cijfers, behalve hunne onvolledigheid, voor zoover Pruissen aangaat, slechts het regtstreeksche verkeer der afzonderlijke landen met Turkije betreffen, doch dat het verkeer met het Tolverbond grootendeels indirect is, zoodat in den uit- en invoer van Engeland, Belgie en Oostenrijk vele waren begrepen zijn, die tot het Tolverbond behooren.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG, 28 JUNIJ.

In deze zitting zijn met algemeene stemmen aangenomen, het wetsontwerp tot wijziging van Hoofdstuk II der Staatsbegrooting over 1852, en de twintig wetsontwerpen, strekkende om aan even zoo vele personen de hoedanigheid van Nederlander te verleenen, als aan J. F. H. W. Schulze, te Leeuwarden; L. M. R. Conquerque, te Maastricht; J. W. Stoll, te 's Gravenhage; F. Ortli, te Bruchem; C. F. J. Jaeger, te Groningen; A. A. Rothpletz, te Veere; C. J. W. Juzi, te Helder; C. H. Schanze, te Helder; J. Pinner, te Amsterdam; P. Voss, te Vierlingbeek; F. L. G. Salbach, te Utrecht; C. F. S. Pape, te Aalten; H. Schlegel, te Leijden; J. A. H. Striethorst, te Amsterdam; J. F. F. J. Pistor, te Bennekom; H. J. Crameer, te Soerabaija; G. F. L. Gieseckern, te Roermond; C. H. Grohé, te Rotterdam; J. H. Peters, te Kampen; en H. J. J. Hardman, te Venlo.

Voorts is overgegaan tot het opmaken van den rooster van aftreding voor de leden der Kamer.

De uitslag daarvan is geweest, dat tot de *eerst aftredende* leden behooren de heeren:

J. F. Zylker, Mr. P. van der Veen, Mr. J. Bierutna Oosting, Mr. C. Sleeswijk Vening, Mr. G. Groen van Prinsterer, Mr. J. M. de Man, Mr. J. L. L. van der Brugghen, Mr. A. Baron Mackaij, Jhr. J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer, Jhr. Mr. W. R. F. C. van Rappard, Jhr. Mr. A. H. M. van Asch van Wijck, Jhr. Mr. D. van Akerlaken, J. J. Rochussen. Het nog te benoemen lid te Amsterdam, S. R. van Franck, J. Bosscha, P. H. Baron Taets van Amerongen; Het nog te benoemen lid te Gouda, Mr. W. Wintgens, J. C. Baud, J. C. Rijk, Mr. P. A. Sander, Slicher van Domburg, Mr. K. A. Meeussen, Mr. F. J. Jespers, Mr. P. van den Heuvel, Mr. W. F. E. van Wintershoven, Mr. P. L. de Lom de Berg, en Mr. J. L. A. Luyben.

Tot de *laatst aftredende* leden zullen behooren de heeren: Dr. R. Westerhoff, Mr. L. Graaf van Heiden Reinestein, Mr. J. Dirks, Jhr. Mr. W. E. Engelen. Mr. B. W. A. E. baron Sloet tot Oldhuis, Dr. W. R. baron van Hoëvell, W. A. baron Schimmelpenninck v. d. Oije, Mr. W. baron van Lijnden, Jhr. E. G. A. K. Dommer van Poldersveldt, Mr. I. F. baron van Reede van Oudthoorn, Mr. I. K. baron van Golstein, L. Donker Hzn, Jhr. Mr. C. v. Foreest, H. Stolte, Mr. M. H. Godefroi, Jhr. Mr. D. T. C. Gevers van Endegeest, Jhr. Mr. W. R. de Brauw, C. Hoekwater, Mr. P. P. van Bosse, Jhr. W. Boreel van Hogelanden; het nog te benoemen lid te Dordrecht, Mr. D. van Eck, Mr. L. D. Storm, Mr. C. C. A. Beens, Mr. J. B. Bots, Mr. J. R. Thorbecke, Mr. M. G. H. Strens en Dr. J. H. H. de Poorter.

Voorts zullen, ingevolge de tabel, bedoeld bij art. 99 de Kieswet, nog behooren tot de *eerst aftredende* leden de Heeren G. Reinders, J. T. ter Bruggen Hugenholtz, J. M. de Kempenaer, W. H. van Voorst en J. F. Schuurbecke Boeije.

En tot de *laatst aftredende* leden de Heeren: S. Blaupot ten Cate, J. van Lennep, Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande, P. J. Elout van Soeterwoude, Mr. J. J. van Deinse en J. B. J. Hengst.

Eindelijk heeft de Voorzitter medegedeeld, dat tot rapporteurs benoemd zijn voor het wetsontwerp tot wijziging van hoofdstuk VI der staatsbegrooting voor 1852 de Heeren: Blaupot ten Cate, Westerhoff, Stolte, Hockwater en van Eck, voor dat ter verleening van een nieuwen termijn ter vervulling der formaliteiten van naturalisatie de Heeren: Engelen, van Lijnden, van Reede van Oudtshoorn en Godefroi; voor dat ter wijziging van het tarief van in- en uitgaande regten de Heeren: Meeussen, Beens, Dirks, Sloet tot Oldhuis en van Bosse, en voor dat tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen, dienst 1852, de Heeren: Rijk, Hengst, van Asch van Wijk, Storm van 's Gravesande en van Heiden Reinestein.

Niets meer van de orde zijnde, werd de Vergadering gesloten.

's Gravenhage, 28 Junij.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan J. van Goudoever, als kantonregter te Amersfoort, en aan J. Ter Horst Hzn. als griffier bij het kantongeregt aldaar. Z. M. heeft benoemd tot plaatsvervanger van den kantonregter te Meppel, J. W. J. baron de Vos van Steenwijk, burgem. te Nijeveen. Z. M. heeft benoemd tot tweeden commissaris van politie te Zaandam, W. Hoogvliet, thans inspecteur van politie te Rotterdam. Z. M. heeft benoemd tot notaris te Benningbroek, kanton Medemblik, C. Donker, candidaat-notaris te Oosterblokker.

Z. M. heeft benoemd bij het 3de regem. inf., tot 1sten luit. (naar onderdom van rang) den 2den luit. B. T. P. J. van Heel, van het corps; bij het 8ste regem. infant. tot kapit. van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. J. A. F. de Lannoy, van het 4de regem. van het wapen; tot 1sten luit. (naar ouderdom van rang) den 2den luit. L. P. van der Beek, van het 3de regem. infanterie, en aan den paarden-arts der 2de kl. P. Noordijk, op verzoek eervol ontslag uit de militaire dienst verleend.

Z. M. heeft aan den gepensioneerden kolonel der infanterie van het leger in O. I., G. H. J. F. C. von Lutzow vergunning verleend tot het blijven dragen van de activiteits-uniform van het wapen, waarbij hij laatst heeft gediend.

Men heeft berigten uit Batavia tot 10 Mei, per telegraaf uit Triëst ontvangen. Er was geenerlei nieuws van aanbelang op Java voorgevallen.

Wij ontvangen berigten uit Parijs van gisteren middag. Er is geen nieuws van belang: De Keizer had 21 personen vervallen verklaard van alle ridderorden, ten gevolge van de vonnissen, waartoe zij veroordeeld waren.

Blijkens een brief uit Madrid, van 22 dezer, hadden bereids de heeren Pastor en Moyano de eeden afgelegd als Ministers. De heer Zario del Valle had bedankt voor de portefeuille van buitenlandsche zaken.

Uit Londen wordt van gisteren ochtend geschreven, dat de prins van Walles door de mazelen was aangetast. De ziekte scheen nog al een goedaardig karakter te hebben.

De Gemeenteraad der residentie heeft heden met algemeene stemmen, op twee na, besloten, om, indien een directeur zich zal verbinden, een goed Fransch opera-personeel te leveren, daarvoor beschikbaar te stellen de zaal, de verlichting, het orkest, en ƒ 25,000 's jaars.

Op den 6den Junij ll. werd voor den Hoogen Raad alhier behandeld het beroep in cassatie van Johannes Laurens Clement, van wiens veroordeeling ter zake van moedwilligen manslag in der tijd is melding gemaakt. De verdediger van den beschuldigde, Mr. D. Polak Daniels, voerde tot adstructie van het beroep in cassatie vier middelen aan. De Hooge Raad heeft in zijne zitting van heden in deze uitspraak gedaan, en zich met een der voorgedragen middelen vereenigende, het veroordeelend arrest vernietigd, met verwijzing van deze zaak naar de openbare teregtzitting van het Provinciaal Geregtshof in Utrecht.

Het feest, gisteren ter eere van het jeugdig vorstelijk echtpaar door den Koning in het paleis in het Huis in 't Bosch gegeven, was zeer prachtig. Meer dan 5000 bloemen en andere gewassen, benevens de keurigste guirlandes, met de schoonste bloemen gestoffeerd, versierden de rijke zalen, welke des avonds, bij het ontsteken van duizende waslichten, een ongemeen luister verkregen. Het feest werd behalve door de leden van het corps diplomatique, door de Ministers en door vele andere genoodigden, zoo uit deze residentie als van elders, bijgewoond. Des avonds had er eene smaakvolle illuminatie plaats, doch de hevige wind belette dat deze ten volle aan de verwachting beantwoordde. Het feest heeft tot ruim middernacht geduurd. Het korps muzijkanten van het regement Grenadiers en jagers heeft zich gedurende den geheelen avond bij afwisseling doen hooren.

In een der voornaamste hôtels (*Paulez*) hebben gedurende de laatst verloopen twaalf dagen, 840 personen aan de *table d'hôte* deel genomen. Hieruit kan men opmaken, hoe groot het getal vreemdelingen is geweest, die zich in de residentie hebben opgehouden, daar ook in de overige hôtels de *tables d'hôte* door zeer vele personen werden bezocht, die herwaarts gekomen waren, om de te houden feesten bij te wonen.

In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *Paulez* afgestapt, de prins de *Schinas*, met familie, komende van Konstantinopel; de heer *Adan*, directeur-generaal van ontvangsten te Brussel, en de heer Mr. *E. J. H. Borret*, nieuw benoemd lid van den Raad van State.

De kiesvereeniging: *Eendragt maakt magt* te Rotterdam, heeft in eene voorloopige vergadering, waaraan 54 kiezers deel namen, tot kandidaten voor leden van den gemeenteraad geproclameerd de heeren: J. F. Hoffman, Jacob Mees, H. W. de Griffer, W. Smalt, J. W. L. van Oord, Mr. R. A. Mees, Jhr. Mr. F. A. Beelaerts van Blokland, G. H. Betz, P. F. Hubrecht, E. L. Jacobson, W. S. van den Bergh van Heinenoordt en L. Klerk de Reus.

De Minister van Finantiën in ervaring gekomen zijnde, dat de gedrukte stukken onder kruisband, die met de Indische landpost worden verzonden, dikwijls zoo slecht zijn ingepakt, dat zij niet genoeg tegen beschadiging onder weg zijn beveiligd, en dat zelfs in enkele gevallen de omslag met het daarop voorkomende adres verloren gaat, waardoor de bestelling onmogelijk wordt, heeft het niet ondienstig geacht, de belanghebbenden uit te noodigen, om, bij het verzenden van dergelijke stukken, zich bij voorkeur van sterk papier voor den kruisband te bedienen, en om, deszelfs, wanneer de pakjes van eenig gewigt of omvang zijn, die tot meerdere bevestiging met touw te omwinden, zonder echter dezelve te verzegelen of in dier voege te

sluiten dat de verificatie van den inhoud op de postkantoren daardoor wordt belet.

Gister is te Leyden na verdediging van *Theses Juridicae Inaugurales* tot Drs. in de regten gepromoveerd de heeren J. Merinema Buma, geb. te Leeuwarden en J. H. W. Kool, geb. te 's Gravenhage.

De Commissie van beheer en toezigt, krachtens Koninklijk besluit tot den verkoop van gronden in den Haarlemmer-meerpolder gemagtigd, heeft ter kennis der gegadigden gebragt, dat zij daartoe eerlang zal overgaan. Bij of vóór de nadere aankondiging van den dag der verkooping en van de te veilen perceelen, zal zij bekend maken, waar de algemeene voorwaarden met eene algemeene kaart en de verdere bijzondere voorwaarden met eene bijzondere kaart der perceelen zullen te bekomen zijn.

Te Gorinchem heeft den 15 dezer plaats gehad de aanbesteding van den rijks-telegraaf van Utrecht tot Breda, in drie perceelen, zijnde het eerste perceel aangenomen door den heer J. B. Maxwils, te 's Hage, voor *f* 2875; het tweede perceel door denzelfden voor *f* 5976; en het derde perceel door den heer Kuyck te Breda, voor *f* 8300.

Den 22 dezer is op de ridderhofstad Kersbergen te Zeist, overleden de heer Joost baron Taets van Amerongen van Woudenberg, Kamerheer van Z. M. den Koning, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw.

Op den 24sten arriveerden te Nieuwediep Zr. Ms. fregatten: Prins van Oranje, kapt. luit. ter zee J. W. Frucht en Palembang, kapt. ter zee. J. P. Woutersz, die op den 15den van daar waren uitgezeild en thans teruggekeerd zijn van eenen kruistogt in den Noord-Atlantischen Oceaan. Beide schepen hebben op dezen togt geene havens aangedaan.

Op den 25sten Junij is het 8ste landhuishoudkundig Congres, te Alkmaar gehouden, gesloten. Het volgende 9de congres zal in de maand Junij 1854 te Assen worden gehouden. Het bestuur voor dat jaar is zamengesteld uit de heeren: Mr. L. Graaf van Heiden Reinestein, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1ste voorzitter; H. J. Oosting, burgemeester van Assen, 2de voorzitter, Mr. P. W. Alstorphius Grevelink, regter bij de arrondissements-regtbank te Assen, 1ste secretaris; Mr. L. Oldenhuis Gratama, procureur bij de regtbank aldaar, 2de secretaris, Mr. P. van der Veen, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te Smilde; Jhr. R. O. van Echten van Holthe, lid van het collegie van Gedeputeerde Staten, op het huis Echten bij Hoogeveen en Mr. H. C. Carsten, griffier bij de regtbank te Assen, tot penningmeesters.

Door de N. H. M. zijn op heden bevracht de navolgende 35 schepen, als:

Voor Rotterdam: *Alblasserdam*, kapt. P. G. Pott; *Australie*, R. A. Tange; *Pio Nono*, J. D. Nordholme; *Ida Elizabeth*, M. A. Overgaauw; *Factorij*, J. Jansen; *Rotterdam*, P. Vis; *Noord*, H. R. Ruhaak; *Menado*, P. A. Schaap, *Cortgene*, J. A. Scott, *Robertus Hendrikus*, R. H. Mulder.

Voor Amsterdam: *Sirius*, kapt. H. Mulder; *Johanna Catharina*, C. A. Hjelmström; *Lodewijk Antonie*, M. de Wijn; *Prinses Sophia*, P. S. Matsen; *Koning Willem II*, G. v. Eijk Menkman; *Nederland en Oranje*, L. van der Plas, *Java Courier*, F. G. Reinitz; *China*, J. G. Appel; *A. R. Valck*, P. W. Duivenboden; *Stead Baly*, G. Mulder; *Stad Nijmegen*, P. W. B. Mellink; *Christina Agatha*, O. P. Lap; *Henriette*, J. van Koppen; *Mentor*, D. A. Zijlstra; *Jan van Brakel*, W. L. Eshuis; *Julie Claire*, H. de Wijn; *Marianne*, R. P. Tjebbes; *Derkina Titia*, W. B. van Zijp; *Quatre-Bras*, H. Bondix; *Prins Mauritz*, J. J. Bart.

Voor Schiedam: *Proteus*, kapt. L. v. Wagtendonk; *Stad Tiel*, W. B. Derks (van Tiel).

Voor Middelburg: *Phoenix*, kapt. P. J. Kasse; *Walcheren*, J. R. Vermilst; *Zwaluw*, J. Luteyn.

Het *Handelsblad* meldt, dat de Hr. Mr. L. D. Storm, lid van de 2de Kamer der Staten Generaal, zijn ontslag heeft gevraagd als burgemeester der Stad Breda.

Vrijdag jl. had te 's Hertogenbosch de groote St. Jansmarkt plaats; zij werd door een groot aantal vreemdelingen bezocht en was zeer levendig. De aanvoer was niet onbelangrijk, en bestond uit: 225 runderen, 113 schapen, 336 varkens, 111,500 Ned. ellen wit linnen, 21,250 ellen graauw linnen en 13,600 pellen. De handel was levendig en het vee werd voor goede prijzen verkocht. Veel navraag was er echter naar paarden van de zijde van vreemde kooplieden. Veler aandacht werd op de schoone hanen en hennen en vooral op de kunstmatig uitgebroeide kuikens van den heer Berail te St. Michiels Gestel gevestigd. Na den middag werden de 19 uitgeloofde premiën, benevens de 5 buitengewone premiën van wege de maatschappij van Landbouw, Handel en Nijverheid onder het spelen van de muziek der stedelijke schutterij uitgereikt.

Men verneemt dat bij Gedeput. Staten van Noord-Brabant een antwoord van den Minister van binnenlandsche zaken, op een daartoe aan Z. Exc. gerigt adres door het waterschapsbestuur, is ingekomen, waarin wordt te kennen gegeven, dat de minister bij voortduring zijne ernstige belangstelling blijft wijden aan het voor Noord-Brabant zoo gewigtig werk van uitwatering. Het schijnt, dat men de gegronde hoop mag voeden, dat nog in den loop dezer zitting het daartoe betrekkelijk wetsontwerp bij de Staten-Generaal zal ingediend en afgehandeld worden.

Te Maastricht is tegen het begin der volgende maand de komst van Mlle. Rachel aangekondigd. Zij zal van 10 tot 15 Julij twee voorstellingen daar ter stede geven, bestaande uit *Phèdre en le Dépit Amoureux* en *Adrienne Lecouvreur*. Zij zal zich vervolgens naar Amsterdam begeven.

In de eerste vijf maanden dezes jaars is, over het algemeen, de invoer hier te lande geringer geweest dan in hetzelfde tijdperk van 1852; alleen voor de koffij bedraagt die vermindering ruim 2 en voor de katoenen ruim 1½ millioen ponden. Alleen de suikers zijn, onder de groote handels-artikelen, toegenomen; de vermeerdering van den invoer daarvan beloopt 8¼ millioen ponden.

Daarentegen is de uitvoer zeer aanzienlijk vermeerderd; dit is zigtbaar bij de ijzerwaren, werktuigen, spoorstaven enz. De uitvoer van ruw- en bewerkt ijzer over het geheele jaar 1852 heeft omstreeks 7½ millioen ponden bedragen; die over 1851 ruim 4 millioen; in de jongste vijf maanden heeft die uitvoer over de 8¼ millioen p. beloopen. De uitvoer van lijnwaden is evenzeer vooruitgegaan, en die van geraffineerde suikers erlangt eene buitengewone ontwikkeling, Hij bedraagt 1¼ millioen ponden meer dan in de vijf eerste maanden van 1852.

Volgens een van Z. M. minister plenipotentiaris te Stockholm ontvangen berigt, zal den 6den Julij aanstaande aldaar eene aanbesteding plaats hebben van 11,800 1. pd. ruwe kali-salpeter, te leveren vóór 15 September eerstkomende. Deze hoeveelheid salpeter zal vrij van regten kunnen worden ingevoerd.

Wij vernemen, dat schier gelijktijdig in den boezem der Nederlandsche en Belgische permanente commissie voor het te houden taal-congres de bedenking is opgekomen, of het niet verkieslijker zoude zijn, genoemd congres voor één jaar uit te stellen, daar het thans bezwaarlijk scheen, om bij de levendige behandeling van taal- en letterkundige vraagpunten, zoo geheel en al buiten godsdienstige en staatkundige geschillen te blijven, dat daardoor elke onaangename wrijving van denkbeelden vermeden werd. In het vaste vertrouwen, dat zoodanig door velen verlangd uitstel niet tot een afstel, hetwelk door niemand gewenscht wordt, zal geleiden, zouden de beide commissiën zich met dit denkbeeld bij groote meerderheid hebben vereenigd.

Advertentiën.

Door JOH. NOMAN en ZOON te Zalt-Bommel, is uitgegeven:

DE INDISCHE STAATSBLADEN,

van 1816—1845 met uitvoerig register, in een deel, klein folio, geb. in keurig lederen band. *f* 26.00.

Idem de jaarg. van 1846—1852, per jaarg. 1.50.

DE INDISCHE WETBOEKEN,

in zakformaat met Alphabetisch Register, geb. in twee keurige lederen banden. *f* 3.50.

HET TIJDSCHRIFT

VOOR

NEDERLANDSCH INDIË,

DOOR

Dr. W. R. VAN HOEVELL.

15de Jaargang voor 1853.

Maandelijks verschijnt hiervan eene aflevering in roijaal formaat met plaat. De jaargang met platen, kaarten en portretten. *f* 13.00.

HET PORTRET VAN

Leopold-Louis-Philippe-Marie-Victor,

HERTOG VAN BRABANT,

Komt voor in No. 6 der

MAANDELIJKSCHE KRONIJK.

GESCHIEDENIS VAN DEN DAG.

Geregeld ziet de MAANDELIJKSCHE KRONIJK op den 20sten van elke maand, met een Portret het licht. Niet dan per Jaargang wordt dit werk afgeleverd, zoodat geene afzonderlijke nommers verkrijgbaar zijn. — De aflevering met een fraai portret kost slechts

DERTIG CENTEN.

Geen maandwerk in Nederland is zóó goedkoop, en dat de lezers van alle standen zóó op de hoogte houdt van al wat er dagelijks voorvalt, als deze KRONIJK.

Door bovengenoemde uitgevers is dezer dagen aan Heeren Inteekenaren verzonden:

VERZAMELING

VAN

WETTEN, BESLUITEN EN AANSCHRIJVINGEN,

BETREFFENDE DE

DIRECTE BELASTINGEN, IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN.

Jaargang 1853. N°. 1—57.

Franco p.p. per jaargang, met uitvoerig register en inhoud, slechts *f* 1.50.

Van de vorige jaargangen 1843—1852 zijn nog enkele complete ex. te bekomen, per jaarg. *f* 1.50.

Alsmede van de jaren 1823—1842, gebonden in lederen band à *f* 18.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 28 Junij 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	63 3/16 1/4 3/16	*Hope* 1798/1816	5	108 7/8 109
Dito Certificat.	3	75 7/8 15/16 7/8	Dito 1828/1829	5	
Dito Dito	4	94 5/8	Cert. 1831/1838	5	98
O. I. Leening	4	94 1/2	Dito Dito	4½	90 7/8
Amort. Syndic.	3½		[illegible]		93 ?
Handel-Maatschappij	[illegible]		Dito *Stieglitz*	4	92
België.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	2½		Inschr. Assig.	6	
D° *Rothschild*	2½		Certific. dito.	6	—
Frankrijk.					
Obligatiën	3		**Polen.**		—
Spanje.					
Nieuwe	1	22 15/16 23 1/16	Obligatiën	4	85 3/4
Dito Buitenl.	3	[22 15/16	**Oostenrijk.**		—
D°. Binnenl. 6/m.	3	42 15/16			
Bew. Sp. Com.		5 7/8	Metalliek	5	81 3/4 13/16
Amort. Schuld.		5 1/4	Dito bet. Amst.	5	[illegible]
Portugal.			Dito letter B.	[illegible]	98 7/8
Londen	5	38 [illegible]	Dito 1847	2½	42 [illegible]
Dito dito	4	36 [illegible]/16 1/8	Dito 1851/1852	2½	42 1/8 3/16

Philad., Bank-Actien 4¾, [illegible] over. 4½ 9/16; Mexic., te Londen 3 26 1/16, [illegible] 26; Gren., te Lond. p. s. 100, 21½, 22 [illegible]

De markt was heden algemeen iets vaster, zonder dat geene der genoteerde fondsen veel in prijs met gisteren verschillen; de handel was in de hoofdsoorten van binnenl. en buitenl. zeer levendig.

LONDEN, Maandag 27 Junij (2 *ure*). Consols op tijd 98⅝, Mexik. 27⅞, Venez, 3¼ pct. 39½, Grenada Uitg. 9¾, Ecuador 5⅛, Spanje 1 pct. 23⅛.

PARIJS, Maandag, 27 Junij, Fransche 3 pct. 77,45; dito 4½ pct. 101.90; Spanje binnenl. 3 pct. 43½; dito 1 pct. 23; Metal. 5 pct. 86½; 4½ pct. Rusl. 100¼.

De 3 pct. sluiten 25 c. en de 4½ pct. 40 c. hooger dan Zaturdag; de openingsprijs der eersten was 77,50 en de laagste 77,35. Spaansche 3 pct. zijn ⅛, de 1 pct. dito en de Oostenrijksche ½ pct. gerezen; Russische daarentegen ¼ pct. gedaald.

ANTWERPEN, Maandag 27 Junij. Vaste Beurs met weinig affaire. De 2½ pCt. Belg. 55¼ à ⅜; 5 pCt. Oostenr. 85, ⅛ à ¼: 1 pCt. Spanje 22⅞ à 23; 3 pCt. Dito 42⅞.

WEENEN, Maandag, 27 Junij, Metal. 5 pct. 94; Bankactien 1420; W. Loten fl. 250 131½; wissel op Londen 10.47, zilver 9½.

Fonds iets flaauwer, wissel iets vaster.

FRANKFORT, Maandag 27 Junij. 5 pct. Metall. 85⅝; Bank-aktien 1614; W. Loten fl 250 119½; 1 pct. Spanje 22⅞; 3 pCt. dito 42½; wissel op Ween. 108¼.

Oostenrijksche fondsen waren iets vaster, behalve de Bankactien, die tot lageren prijs werden afgegeven; Spaansche fondsen meer aangeboden.

Bij JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.